

Korte risicobeoordeling

Rose rosette virus (RRV) (Commission implementing decision 2019/1739) **en de vector *Phyllocoptes fructiphilus***

Naam waaronder gereguleerd: *Rose rosette virus* (de vector is niet gereguleerd)

Categorie: virussen, viroïden en fytoplasma's

Datum: augustus 2020

1. Verspreiding, waardplanten en belangrijkste pathways

Verspreiding

Europese Unie: geen meldingen

Buiten de Europese Unie: Canada, de Verenigde Staten (VS) en India (EPPO Global Database, 06.08.2020).

Waardplanten

- *Rosa* L. (roos)

Belangrijkste pathways

1. Planten bestemd voor opplant van *Rosa* L. met uitzondering van zaden
2. Snijbloemen van *Rosa* L.

2. Samenvatting risicoscores

Parameter(combinaties)	Score	Schaal
Kans op een besmetting (P1-P2)	2	1 - 5
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) (P1-P3)	2	1 - 5
Kans dat het organisme officiële uitroeimaatregelen overleeft (P4)	4	1 - 4
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) ondanks officiële uitroeimaatregelen (P1-P3, P4)	4	1 - 6
Directe impact voor de teelt op perceelsniveau	4	1 - 5
Directe impact voor de teelt nationaal	7	1 - 9
Potentiële impact voor de export nationaal	8	1 - 9
Directe impact voor de groene ruimte	4	1 - 5

3. Risicoscores

Per onderdeel vindt u de risicoscore en de schaal [minimaal - maximaal mogelijke score]

P1 (associatie met pathway): 2 [1-5] (pathway 1)

Biologie

Het virus kan aanwezig zijn in wortels, stengels en blad.

Wet- en regelgeving

- Een fyto-sanitair certificaat is vereist uit alle derde landen met uitzondering van Zwitserland (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage XI, deel A, punt 2).
- Sinds 1 november 2019 gelden er bijzondere voorschriften voor planten en plantendelen, met uitzondering van zaden, van rozen (*Rosa spp.*) van oorsprong uit Canada, India of de VS. Ze mogen alleen worden geïmporteerd uit een 'pest free area' of een 'pest free production location'. Voor planten in weefselcultuur geldt als extra optie dat ze moeten zijn geproduceerd uit moederplanten die getest en daarbij vrij zijn bevonden van het virus.

Vondsten en intercepties

Er zijn geen vondsten en intercepties bekend in de EU (EPPO Global Database, Europhyt, 13.12.2019)

Score

Score 2: er zijn geen vondsten en intercepties, maar de vector van het virus, de galmijt *Phyllocoptes fructiphilus* kan via wind over grote afstanden worden verspreid waardoor het lastig is om productieplaatsvrijheid te garanderen in gebieden waar het virus en de vector aanwezig zijn (EPPO, 2018).

P1 (associatie met pathway): 2 [1-5] (pathway 2)

Biologie

Zie pathway 1.

Wet- en regelgeving

- Een fyto-sanitair certificaat is vereist uit alle derde landen met uitzondering van Zwitserland (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage XI, deel A, punt 6).
- Sinds 1 november 2019 gelden er bijzondere voorschriften voor planten en plantendelen, met uitzondering van zaden, van rozen (*Rosa spp.*) van oorsprong uit Canada, India of de VS. Ze mogen alleen worden geïmporteerd uit een 'pest free area' of een 'pest free production location'. Voor planten in weefselcultuur geldt als extra optie dat ze moeten zijn geproduceerd uit moederplanten die getest en daarbij vrij zijn bevonden van het virus.

Vondsten en intercepties

Zie pathway 1.

Score

Score 2, zie pathway 1.

P2 (transfer): 5 [1-5] (pathway 1)

De pathway is planten bestemd voor opplant.

P2 (transfer): 3 [1-5] (pathway 1)

De pathway is een eindproduct met een beperkte levensduur: snijrozen. Transfer is zeer onwaarschijnlijk als er geen vector op de snijrozen zit. Bij aanwezigheid van de vector is de kans veel groter, Aanwezigheid van één virusdragend vrouwtje is voldoende om een populatie te initiëren van vector en virus. De vector kan via wind over grote afstanden worden verspreid maar moet wel per toeval op een waardplant (roos) landen.

P3 (kans op vestiging na transfer): 4 [1-5]

De omstandigheden in Nederland (klimaat en aanwezigheid waardplanten) zijn waarschijnlijk geschikt voor het virus en ook voor de vectorsoort. Bij afwezigheid van een vector kan het virus zich handhaven via vegetatieve vermeerdering. In Nederland is zover bekend geen vector aanwezig. Wanneer de vectorsoort meelift is de kans op vestiging groter omdat het virus dan ook op natuurlijke wijze kan worden verspreid.

P4 (kans overleven uitroeiactie): 4 [1-4]

Als alleen het virus wordt geïntroduceerd is de kans op uitroeiing groot. Hier wordt het risico beoordeeld van het virus met de vector en wanneer het virus en de vector samen worden geïntroduceerd is de kans op uitroeiing zeer klein vanwege de grote afstanden waarover de vector met wind kan worden verspreid (score 4).

Effect op perceelsniveau: 4 [1-5]

De symptomen die het virus veroorzaakt maakt de rozen onverkoopbaar. In aanwezigheid van de vector is bestrijding lastig.

Mate van verspreiding: 3 [1-4]

Indien het virus en de vector worden geïntroduceerd is de verwachting dat op den duur de meeste rozenbedrijven met het virus te maken krijgen.

Productiewaarde-teelt: 5 [1-6]

De productiewaarde van rozen (bedekte en onbedekte teelt) wordt geschat tussen de 100 en 250 miljoen euro (score 5).

Impact op de groene ruimte (onder groene ruimte vallen alle gebieden, terreinen, tuinen e.d. waarop/waarin geen commerciële teelt plaats vindt): 4 [1-5]

Rozen komen algemeen voor in tuinen en parken. Het virus vermindert de sierwaarde in sterke mate en planten kunnen uiteindelijk volledig afsterven (EPPO, 2018).

Export-maatregelenniveau: 4 [1-4]

In aanwezigheid van de vector is productieplaatsvrijheid lastig te garanderen.

Productiewaarde-export: 5[1-6]

Zie 'Productiewaarde-teelt'

4. Referenties

EPPO, 2018. Pest Risk Analysis for Rose rosette emaravirus and its vector Phyllocoptes fructiphilus. Beschikbaar online: <https://gd.eppo.int/taxon/RRV000/documents>

5. Afkadering

Dit is een korte risicobeoordeling om een indicatie te krijgen van het risico van het organisme voor Nederland. Er is geen uitvoerig literatuuronderzoek gedaan. Nieuwe informatie over bijvoorbeeld de biologie of het verspreidingsgebied van het organisme kan aanleiding zijn om de risicobeoordeling aan te passen. Daarnaast kunnen door aanpassing van wet- en regelgeving, handelsstromen e.d. risico's wijzigen in de tijd.

De 'potentiële impact voor de export' wordt voor een belangrijk deel bepaald door de biologie van het organisme (met name door de natuurlijke verspreidingscapaciteit van het organisme). De daadwerkelijke impact voor de export zal uiteindelijk afhangen van de eisen die importerende landen zullen stellen bij eventuele vestiging van het organisme in Nederland en de exportwaarde naar die landen. De daadwerkelijke impact kan dus (in sterke mate) afwijken van de potentiële impact.

In de lijst van referenties staan alle gerefereerde bronnen met uitzondering van de standaardbronnen: EPPO-datasheet, EPPO Global Database, EPPO Reporting Service en de rapporten Fytosignalering van de NVWA. Deze bronnen zijn te vinden op de websites van EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organization) en de NVWA. Een beschrijving van de risicobeoordelingsmethode (o.a. 'rating guidance') kunt u ook vinden op de website van de NVWA.